

Program aplikace mírnějšího režimu při ukládání pokut podle § 22 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých předpisů (zákon o ochraně hospodářské soutěže), v platném znění (dále jen „zákon“), u zakázaných dohod narušujících soutěž, při jejichž splnění lze stranám takových zakázaných dohod neuložit pokutu nebo vyšší pokuty podstatně snížit (dále též „Leniency program“)

Tímto oznámením stanoví Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) rámec pro mírnější režim ukládání pokut soutěžitelům, účastníkům utajovaných kartelových dohod, kteří se rozhodnou s Úřadem spolupracovat při vyšetřování ve věci dané kartelové dohody. Kartelovými dohodami se zde mají na mysli horizontální dohody mezi dvěma či více soutěžiteli s cílem koordinovat jejich soutěžní chování na trhu a/nebo ovlivňovat hospodářskou soutěž, a to zejména prostřednictvím určování nákupních nebo prodejních cen anebo jiných obchodních podmínek, určování výrobních nebo prodejních kvót, rozdělování trhů včetně tzv. *bid-rigging* a omezování dovozů nebo vývozů.

Takové kartelové dohody vedou ve svém důsledku nejen ke zvýšení ceny a snížení výběru zboží pro spotřebitele, ale mají negativní dopad i na samotné odvětví ekonomiky, kterého se týkají, protože tím, že omezují soutěž, odstraňují tlaky, které za obvyklých tržních podmínek nutí soutěžitele k inovacím a k zavádění účinnějších výrobních procesů. V konečném důsledku takové praktiky vedou k umělým cenám a omezují výběr spotřebitele, z dlouhodobého hlediska pak ke ztrátě konkurenceschopnosti a ke snížení počtu pracovních míst v daném odvětví.

Kartelové dohody tedy mají mimořádně nepříznivé dopady na hospodářskou soutěž a Úřad tak považuje boj proti nim za jednu z hlavních priorit své činnosti. Vzhledem k jejich utajované povaze je však zpravidla velmi obtížné takové dohody odhalit, vyšetřit a zakázat bez spolupráce soutěžitelů, kteří jsou do nich zapojeni. Úřad proto zastává stanovisko, že je v celospolečenském zájmu aplikovat mírnější režim ukládání pokut pro ty soutěžitele, kteří jsou ochotni takové jednání ukončit a za splnění přesně vymezených podmínek spolupracovat při vyšetřování takové kartelové dohody s Úřadem, nezávisle na ostatních účastnících této dohody.

Úřad má zato, že tímto postupem bezesbytku naplní své poslání, kterým je na prvním místě ochrana hospodářské soutěže jako takové, a že zájem na účinném obnovení hospodářské soutěže převáží v jednotlivých případech zájem na potrestání těch jejích účastníků, kteří, byť se na ohrožení či narušení soutěže jako účastníci kartelu podíleli, přispěli k jeho odhalení a ukončení. Tento postup je nadto v souladu se snahou Komise Evropských společenství (dále jen „Komise“) o potírání kartelových dohod. Tento program aplikace mírnějšího režimu při ukládání pokut tak vychází z Modelového leniency programu ECN¹ a z Leniency programu Komise.²

Program aplikace mírnějšího režimu při ukládání pokut se vztahuje jak na dohody zakázané ust. § 3 zákona, tak čl. 81 Smlouvy o založení Evropských společenství (dále jen „Smlouva“). Na základě tohoto programu je možno soutěžiteli neuložit pokutu vůbec (dále též tzv. „*Leniency typu I*“) nebo pokutu snížit (dále též tzv. „*Leniency typu II*“).

¹ Dokument je dostupný např. na http://ec.europa.eu/comm/competition/ecn/model_leniency_en.pdf.

² ÚV C 298, 8.12.2006, s. 17.

I. Podmínky aplikace mírnějšího režimu ukládání pokut

1.1. Neuložení pokuty, jež by jinak byla soutěžiteli uložena za jednání narušující hospodářskou soutěž (*Leniency typu I*)

V této části se stanoví podmínky, za jejichž splnění Úřad neuloží soutěžiteli, který je účastníkem kartelové dohody, za účast v tomto kartelu pokutu. Podle povahy informací, které takový soutěžitel Úřadu předloží, se dále rozlišuje *leniency typu IA* a *leniency typu IB*.

Leniency typu IA

1.1.1. Soutěžiteli, který přizná svoji účast na domnělé kartelové dohodě (dále též „žadatel“), Úřad neuloží pokutu, která by mu jinak byla uložena, pokud:

- a) žadatel jako první předloží Úřadu takové informace a důkazy, které mu umožní provést šetření na místě³ v souvislosti s touto kartelovou dohodou; relevanci takových informací a důkazů posuzuje Úřad,
- b) Úřad v okamžiku předložení žádosti ještě šetření na místě ve věci takové kartelové dohody neprovedl a neměl ani dostatek informací a důkazů, aby je mohl provést, a
- c) žadatel splňuje společné podmínky pro aplikaci Leniency programu.

1.1.2. Žadatel je povinen Úřadu předložit zejména následující informace a důkazy:

- a) V rozsahu známém žadateli v době podání:
 - podrobný popis údajné kartelové dohody, včetně cílů, činností a způsobů jejího fungování atd.; údaje o dotčených výrobcích a službách, o rozsahu území, na které se kartelová dohoda vztahovala, době jejího trvání a odhadovaných objemech trhu, který byl kartelovou dohodou ovlivněn; přesné údaje o kontaktech v rámci kartelové dohody (zejm. datum, místo, obsah a účastníci údajných kontaktů); vysvětlení týkající se jednotlivých důkazů předložených na podporu žádosti;
 - jméno a adresu soutěžitele předkládajícího žádost o neuložení pokuty a jména a adresy všech dalších soutěžitelů, kteří se údajné kartelové dohody účastní/účastnili;
 - jména, postavení, polohu kanceláří, a v nezbytném případě i adresy domů všech jednotlivců, kteří podle vědomí soutěžitele jsou nebo byli zapojeni do údajné kartelové dohody včetně jednotlivců, kteří do ní byli zapojeni jménem žadatele.
- b) Ostatní důkazy související s údajnou kartelovou dohodou, kterými žadatel disponuje nebo ke kterým má v době podání žádosti přístup, zejména důkazní prostředky pocházející z doby protiprávního jednání.

Leniency typu IB

1.1.3. Soutěžiteli, který přizná svoji účast na domnělé kartelové dohodě (dále též „žadatel“), Úřad neuloží pokutu, která by mu jinak byla uložena, pokud:

- a) žadatel jako první předloží Úřadu takové informace a důkazy, které mu umožní prokázat existenci této kartelové dohody; relevanci takových informací a důkazů posuzuje Úřad,
- b) Úřad neměl v okamžiku podání žádosti dostatek důkazů k prokázání této kartelové dohody,

³ Ust. § 21 odst. 5 a 6 zákona o ochraně hospodářské soutěže.

- c) v souvislosti s touto kartelovou dohodou nebyla dosud žádnému soutěžiteli poskytnuta podmíněčná ochrana podle leniency typu IA, a
- d) žadatel splňuje společné podmínky pro aplikaci Leniency programu.

1.2. Snížení pokuty, jež by jinak byla uložena v důsledku jednání narušujícího hospodářskou soutěž (*Leniency typu II*)

1.2.1. Soutěžiteli, který přizná svoji účast na domnělé kartelové dohodě (dále též „žadatel“) a který nesplňuje podmínky pro udělení Leniency typu I (oddíl 1.1.), Úřad sníží pokutu, která by mu jinak byla uložena, pokud:

- a) žadatel předloží Úřadu takové informace a důkazy o této kartelové dohodě, které představují významnou přidanou hodnotu ve vztahu k informacím a důkazům, které má již Úřad k dispozici, a
- b) žadatel splňuje společné podmínky pro aplikaci Leniency programu.

1.2.2. Pojem „přidané hodnoty“ odpovídá významu, v němž poskytnutý důkaz posiluje svou povahou nebo podrobností možnost Úřadu prokázat údajnou kartelovou dohodu. Při vyhodnocování Úřad obvykle přikládá větší hodnotu písemným důkazům pocházejícím z doby, ke které se vztahují, než k později vypracovaným důkazům. Podobně se má obecně za to, že důkazy, které mají přímý vztah k dotyčným otázkám, mají větší hodnotu než důkazy, které s nimi souvisejí pouze nepřímo. Hodnotu uvedených důkazů ovlivňuje také míra jejich potvrzení z jiných zdrojů nezbytná k tomu, aby se dalo na předložené důkazy spoléhat. Přesvědčivé důkazy mají vyšší hodnotu než důkazy např. v podobě prohlášení, která v případě spornosti vyžadují potvrzení.

1.2.3. Při splnění podmínek pro aplikaci *Leniency typu II* Úřad sníží pokutu

- prvnímu žadateli, který Úřadu poskytl informace a důkazy představující významnou přidanou hodnotu, o 30 – 50 %,
- druhému žadateli, který Úřadu poskytl informace a důkazy představující významnou přidanou hodnotu, o 20 – 30 %,
- dalším žadatelům, kteří Úřadu poskytli informace a důkazy představující významnou přidanou hodnotu, až o 20 %.

Při určování úrovně snížení pokuty v každém z těchto pásem Úřad přihlédne k době, kdy byly informace a důkazy splňující požadavky bodu 1.2.1 předloženy, a k míře, v jaké tyto důkazy představovaly přidanou hodnotu.

Pokud žadatel předloží jako první informace a důkazy ve smyslu bodu 1.2.1., které Úřad použije ke zjištění dodatečných skutečností zvyšujících závažnost nebo délku trvání protiprávního jednání, Úřad tyto dodatečné skutečnosti neužije k tíži soutěžitela, který tyto důkazy poskytl.

1.3. Společné podmínky pro aplikaci *Leniency programu*

1.3.1. Žadatel o aplikaci programu leniency musí v každém případě splňovat tyto podmínky:

- a) Žadatel musí s Úřadem od okamžiku podání své žádosti po celou dobu správního řízení skutečně, plně, soustavně a vstřícně spolupracovat. To znamená zejména, že:
 - bude bezodkladně poskytovat veškeré relevantní informace a důkazy související s údajnou kartelovou dohodou, kterými disponuje nebo které získá;
 - bude předkládat pouze úplné a přesné, nikoliv zavádějících informace,

- bude Úřadu k dispozici a bude bezodkladně reagovat na jakékoliv požadavky, které mohou přispět ke zjištění stavu věci;
 - umožní, aby stávající a, je-li to možné, i bývalí zaměstnanci a členové statutárních orgánů byli k dispozici Úřadu pro účely podání ústního vysvětlení;
 - nebude ničit, padělat nebo zamlčovat relevantní informace nebo důkazy související s údajnou kartelovou dohodou; a
 - nezveřejní žádné informace o podání žádosti nebo o jejím obsahu dříve, než Úřad zahájí v této věci správní řízení.
- b) Žadatel ukončil svoji účast na údajné kartelové dohodě bezprostředně po podání žádosti.
- c) V době, kdy žadatel zvažoval předložení žádosti o neuložení pokuty, nezničil, nepadělat ani nezatajil žádné důkazy o údajné kartelové dohodě, ani nezveřejnil tento záměr ani část obsahu zamýšlené žádosti, s výjimkou, že tak učinil u jiných orgánů pro hospodářskou soutěž.
- d) Žadatel neinicioval uzavření kartelu, nečinil na ostatní členy kartelu nátlak, aby se ke kartelu připojili nebo aby v něm setrvali ani neměl v rámci kartelu vůdčí roli.

II. Procedurální pravidla

2.1. Obecně

2.1.1. Soutěžitel, účastník údajné kartelové dohody, který chce požádat o neudělení, resp. snížení pokuty, by se měl obrátit na Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. Učinit podání k Úřadu mohou v této záležitosti pouze osoby oprávněné tyto soutěžitele zastupovat nebo jednat jejich jménem.

2.1.2. Podání k Úřadu, obsahující žádost o aplikaci programu leniency (dále jen „žádost“) je dobrovolným oznámením učiněným soutěžitelem nebo jeho jménem ohledně povědomí soutěžitele o kartelové dohodě a jeho úloze v kartelu vypracované speciálně pro účely podání dle tohoto oznámení. Jakékoli prohlášení adresované Úřadu v souvislosti s tímto oznámením je součástí spisu Úřadu a může být proto použito jako důkaz.

Žádost je možno podat písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě podepsané zaručeným elektronickým podpisem.⁴ Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití zaručeného elektronického podpisu.

2.1.3. Žadatel o neuložení pokuty (leniency typu I) je povinen informovat Úřad též o žádostech o aplikaci mírnějšího režimu při ukládání pokut podaných v minulosti jiným orgánům pro ochranu hospodářské soutěže či o žádostech, jejichž podání žadatel zamýšlí v budoucnu.

2.1.4. Úřad vydá, bude-li o to požádán, potvrzení o přijetí žádosti soutěžitele a potvrzení o přijetí všech následných podání s důkazy. V potvrzení uvede datum a případně čas každého takového podání.

⁴ Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých zákonů (zákon o elektronickém podpisu), v platném znění.

2.1.5. Úřad nezvažuje jiné žádosti o neuložení pokuty, dokud nezaujme postoj k již předložené žádosti, která se týká téhož protiprávního jednání. Zároveň Úřad nezvažuje žádnou žádost o snížení pokuty, dokud nezaujme postoj ke všem předloženým žádostem o podmíněčné neuložení pokut, které se týkají téhož protiprávního jednání.

2.1.6 Úřad nebude přihlížet k žádostem o aplikaci leniency typu I podaným po sdělení výhrad v rámci správního řízení vedeného ve vztahu k předmětné dohodě, ani k žádostem o aplikaci leniency typu II, podaných po vydání prvostupňového rozhodnutí v takové věci.

2.1.7. Rozhodnutí o neuložení, resp. snížení pokuty sdělí Úřad na konci správního řízení v přijatém rozhodnutí.

2.2. Procedurální pravidla pro žádosti o neuložení pokuty (leniency typu I)

2.2.1 Žádost musí být Úřadu předložena úplná, obsahující všechny vyžadované informace (srovnej níže). Před podáním žádosti se však může každý soutěžitel na Úřad obrátit s informacemi a důkazy v hypotetické podobě, případně může požádat o rezervaci chránící pořadí žadatele o neuložení pokuty za účelem umožnění shromáždění nezbytných informací a důkazů (dále též tzv. „marker“).

2.2.2. Soutěžitel, který Úřadu předkládá **žádost o neuložení pokuty**, musí Úřadu předložit všechny informace a důkazy vztahující se k údajné kartelové dohodě, které má k dispozici, jak je uvedeno v podmínkách neuložení pokuty typu IA a IB.

2.2.3. Soutěžitel může takové informace a důkazy předložit nejprve v **hypotetické podobě**; v takovém případě musí soutěžitel poskytnout soupis důkazů, které hodlá předložit v době, na které se dohodne s Úřadem. Soupis by měl přesně odrážet povahu a obsah důkazů při zachování hypotetické povahy žádosti. K objasnění povahy a obsahu důkazů mohou být použity neúplné kopie dokumentů, z nichž byly odstraněny citlivé části. Identita soutěžitele žádajícího o neuložení pokuty a identita dalších soutěžitelů zapojených do údajné kartelové dohody nemusí být prozrazeny před předložením důkazů popsaných v žádosti. Zboží dotčené údajnou kartelovou dohodou, její územní účinky a odhadovaná doba jejího trvání však musí být jasně uvedeno.

Při poskytnutí informací a důkazů v hypotetické podobě Úřad ověří, že povaha a obsah důkazů popsaných v soupise splňuje podmínky neuložení pokuty typu IA nebo typu IB, a informuje podle toho soutěžitele.

2.2.4 Soutěžitel může požádat Úřad o **tzv. marker**, který mu zajistí rezervaci chránící pořadí žadatele o neuložení pokuty za účelem umožnění shromáždění nezbytných informací a důkazů, a to po dobu, na které se s Úřadem dohodne. Aby byl žadatel způsobilý k udělení tzv. markeru, musí Úřadu předložit informace o svém jménu a adrese, o účastnících údajné kartelové dohody, o dotčeném zboží a území, o odhadované době trvání údajné kartelové dohody a o povaze údajného kartelového jednání. Žadatel o neuložení pokuty musí žádost o tzv. marker odůvodnit.

Pokud Úřad udělí soutěžiteli tzv. marker, stanoví dobu, v níž žadatel musí své podání doplnit, tj. předložit informace a důkazy v rozsahu požadovaném pro neuložení pokuty. Jestliže žadatel své podání ve lhůtě stanovené Úřadem náležitě doplní, budou poskytnuté informace a důkazy považovány za předložené v den, kdy byl tzv. marker udělen.

2.2.5 Úřad bez zbytečného odkladu po obdržení žádosti ověří, zda žadatel splňuje podmínky pro aplikaci leniency typu I. Pokud tomu předložené informace a důkazy nasvědčují, písemně žadateli podmíněčně potvrdí splnění podmínek pro neuložení pokuty.

2.2.6. Pokud Úřad po obdržení žádosti zjistí, že žadatel nesplňuje podmínky pro aplikaci leniency typu IA nebo IB, písemně o tom žadatele informuje. V takovém případě může žadatel požadovat vrácení písemností, které Úřadu předložil, nebo může Úřad požádat, aby jeho podání zvážil jako žádost u snížení pokuty (leniency typu II). Úřadu to nebrání v tom, aby pro získání informací použil své běžné vyšetřovací pravomoci.

2.2.7. Pokud Úřad žadateli podmíněčně potvrdil splnění podmínek pro neuložení pokuty a pokud tento žadatel po celou dobu řízení plnil všeobecné podmínky pro aplikaci programu leniency, Úřad v rozhodnutí ve věci takovému žadateli pokutu neudělí. V odůvodnění rozhodnutí uvede zejména, že žadatel splnil podmínky pro aplikaci leniency typu I a společné podmínky pro aplikaci programu leniency.

Pokud žadatel v průběhu řízení všeobecné podmínky pro aplikaci programu leniency neplnil, nebude požívat mírnějšího zacházení podle tohoto oznámení.

2.2.7. V případě, kdy je dle čl. 14 Oznámení Komise o spolupráci⁵ nejvhodnějším soutěžním orgánem pro šetření daného případu Komise, může žadatel o leniency typu IA využít institutu tzv. „**souhrnné žádosti**“. Žadatel může v takovém případě podat hlavní (úplnou) žádost u Komise, u Úřadu pak pouze tzv. souhrnnou žádost, která musí obsahovat přinejmenším:

- jméno a adresu žadatele,
- identitu ostatních soutěžitelů, kteří se údajně kartelové dohody účastní/účastnili,
- údaje o dotčených výrobcích a službách,
- údaje o rozsahu území, na které se kartelová dohoda vztahovala,
- dobu trvání kartelové dohody,
- údaje o povaze kartelového chování,
- označení členských států, kde se pravděpodobně nacházejí důkazy a
- informaci o tom, zda žadatel podal či v budoucnu podá ve stejné věci žádost o mírnější zacházení i u jiných soutěžních orgánů.

Jakmile Úřad obdrží souhrnnou žádost, potvrdí přijetí a sdělí žadateli, zda je prvním, který v dané věci žádá o neuložení pokuty. V případě, že si Úřad vyžádá další specifické informace, musí je žadatel neprodleně dodat. V případě, že se Úřad rozhodne případem dále zabývat, stanoví žadateli lhůtu pro doplnění všech relevantních důkazů a informací, aby žádost odpovídala výše uvedeným podmínkám pro neuložení pokuty. Pokud žadatel předloží tyto informace ve stanovené lhůtě, má se za to, že je předložil v okamžiku předložení souhrnné žádosti.

2.3. Procedurální pravidla pro žádosti o snížení pokuty

2.3.1. Soutěžitel, který Úřadu předkládá **žádost o snížení pokuty**, musí Úřadu předložit všechny informace a důkazy vztahující se k údajně kartelové dohodě, které má k dispozici, jak je uvedeno v podmínkách leniency typu II. Důkazy a informace, jejichž předložením žadatel odůvodňuje žádost o snížení pokuty, musejí být za takové výslovně a jednoznačně

⁵ Oznámení Komise o spolupráci v rámci Sítě soutěžních úřadů, ÚV C 101, 27.4.2004, s. 43.

označeny.

2.3.2. Pokud Úřad dospěje k závěru, že informace a důkazy, které soutěžitel předložil, představují přidanou hodnotu, a pokud žadatel plnil společné podmínky pro aplikaci programu leniency, písemně žadatele informuje o podmíněném splnění podmínek pro snížení pokuty a o pásmu, ve kterém by mu pokuta mohla být snížena. Tuto informaci poskytne Úřad žadateli nejpozději současně se sdělením výhrad.

Pokud Úřad dospěje k předběžnému závěru, že žadatel nemá na snížení pokuty nárok, písemně jej o tom ve stejné lhůtě informuje.

2.3.3. Pokud Úřad žadateli podmíněčně potvrdil splnění podmínek pro snížení pokuty a pokud tento žadatel po celou dobu řízení plnil všeobecné podmínky pro aplikaci programu leniency, Úřad v rozhodnutí ve věci takovému žadateli pokutu sníží. V odůvodnění uvede Úřad zejména

- a) zda informace a důkazy předložené žadatelem představovaly přidanou hodnotu důkazům, který již měl Úřad v době předložení k dispozici,
- b) zda byly splněny společné podmínky pro aplikaci programu leniency,
- c) přesnou částku snížení pokuty soutěžitele v rámci pásma uvedeného v bodě 1.2.3.

Pokud žadatel v průběhu řízení všeobecné podmínky pro aplikaci programu leniency neplnil, nebude požívat žádného mírnějšího zacházení podle tohoto oznámení.

III. Závěrečná ustanovení

3.1. Úřad se nebude zabývat žádostmi o aplikaci mírnějšího režimu při ukládání pokut, pokud zjistí, že se žádost vztahuje k protiprávnímu jednání, na něž dopadá ustanovení § 22 odst. 5 zákona o promlčecí lhůtě pro uložení pokut.

3.2. Skutečnost, že byla poskytnuta ochrana před pokutami nebo byla pokuta snížena, nemůže ochránit soutěžitele od soukromoprávních důsledků jeho účasti na protiprávním jednání.

3.3. Přístup k žádosti o aplikaci programu leniency umožní Úřad jen účastníkům správního řízení; Úřad však nemůže garantovat ochranu žádosti v případě, že v souladu se zákonem předá správní spis soudu nebo orgánům činným v trestním řízení.